

Хабибуллина Лилия Жәүдәт кызы, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының“Г.Х. Хабибрахманов исемендәге Олыяз авылыурта гомуми белем бирү мәктәбе “ башлангыч сыйныф укытучысы.

Дәреснең темасы: Сүзнең тамыры.

Дәреснең максаты: Укучыларны”сүзнең тамыры” дигән төшенчә белән таныштыру; сүзләрнең тамырын табарга өйрәтү.

- Дәреснең бурычлары:** 1. Сүзнең тамырын таба белүнең әһәмиятен төшендерү;
 2.Күзаллау, логик фикерләү сәләтен, фәнгә карата танып-белү кызыксынучанлыгын үстерү өстендә эшләү.
 3.Дәрестә бер-берең белән яхшы мөнәсәбәттә булу, дуслык кадерен белергә өйрәнү.

Дәрес тибы: яңа белемнәр “ачу”.

Дәрес төре: өлешчә эзләнүле дәрес.

Жиһазлау: МЭНЭДЖ МЭТ карточкасы, дәреслекләр, мөстәкыйль эш дәфтәрләре, проектор, презентация.

Универсаль уку гамәлләре:

Шәхси: дөрес сөйләм булдыруга омытылыш; үз фикереңне әйтә белү; төркемнәрдә килешеп эшли белү; иптәшеңә рухи ярдәм күрсәтә белү, фикереңне дәлилли белү.

Регулятив: уку бурычы кую; ситуациядә аралаша белү; үз фикереңне төгәл житкерү; дәрестән дөрес түгелне аеру.

Танып-белү:тиешле мәгълүматны табу һәм аеру; сорауларга жавап бирү; нәтижә формалаштыру.

Коммуникатив: башкаларның сөйләмен ишетү һәм тыңлау; үз фикереңә ышандыра белү; башкаларга аңлаешлы сөйләм төзү.

Дәреснең дидактик структура сы	Уку эшчәнлеген оештыру формалары	Уку материалының эчтәлегә	Көтелгән нәтижәләр	
			предмет	УУГ
I. Дәресне оештыру, мотивация. 1.Оештыру	МЭНЭДЖ МЭТ	Елмаеп карагыз дөньяга Рәхәт бит яшәве, шулаймы?! Елмаеп яшәсәң көн саен, Укырга, уйларга бик жайлы. -Хәерле көн, балалар!(Слайд1) - Кәефләрегез әйбәтме? Ә хәзер тыныч кына утырдык. Өстәлләрдә сезнең номерларыгыз куелган МЭНЭДЖ МЭТ карточкалары бар. №1, №2, №3, №4	Укучыларны уку эшчәнлегенә керту	Шәхси УУГ Регулятив

<p>1.Актуаль ләштерү</p>	<p>инструменты кулланып фронталь эш</p>	<p>укучылар кулларын күтәрә; жылкәдәш партнёрларны сәламлибез, кара-каршы утырган партнёрларны сәламлибез. Мин сезгә ышанам, безнең барысы да әйбәт булачак, сез бары тик игътибарлы булыгыз!</p> <p>1.Өй эшенә нәрсә бирелгән иде? (Дежур укучы чыгышы) Тиен турында өйрәнгәннәрегезне дәрес барышында тикшерербез, ә хәзер 101 нче күнегүне тикшереп китик. (101нче күнегүне 1 нче укчы укый башлый, 2 нчесе дәвам итә, калганнары карап бара)</p> <p>2. Матур язу күнегүе (Слайд 2) Сс Тт Зз Дд Тырышлык – зурлык, Ялкаулык – хурлык!</p> <p>3. -Узган дәрес темасын искә төшереп китик әле, без нәрсә турында сөйләштек? (сүз турында) Хәзер ДЖОТ ТОТС структурасы, сезгә мин 4 әр бит кәгазь бирәм, сез шуларга ижек саны төрле булган сүзләр язарга тиеш. -Булдырдыгыз, укучылар! Хәзер инде шушы язган сүзләрегезне ижек санына карап төркемнәргә аерып карагыз. -Үткән дәрестә сүз турында тагын нәрсәләр белдегез? (Сүзләр авазлардан тора. Сүзләр ярдәмендә жөмлөләр төзеп була. Бер генә аваздан торучы сүзләр дә була.)</p> <p>1.Ә хәзер сезнең белән бер ребус чишеп алайк (Слайд3)</p>	<p>Каллиграфик дәрес язучыларның камилләштерү</p> <p>Узган дәрестә үткән материалны камилләштерү</p>	<p>УУГ</p> <p>Коммуникатив УУГ</p> <p>Танып-белү УУГ</p>
<p>II. Уку мәсьәләсен өлешләп</p>	<p>Фронталь эш</p>			

чишү.
1.Дәреснен
темасын ачу.

2.Яңа
белемнәр
формалашты
ру

Фронталь
эш

РЕБУСНЫ ЧИШЕГЕЗ

”

””

- Нинди сүз килеп чыкты? (Тамыр)
(Слайд 4)

Нәрсә ул тамыр?
Ул ни өчен кирәк?

Уйла!

Балалар, уйлагыз әле, нәрсә соң ул тамыр, ни өчен кирәк икән ул тамыр? (Балаларның җаваплары тыңлана)

2.Ә хәзер тамыр турында бер әкият тыңлап китик. Очрашканнар ди агач тамыры белән сүз тамыры.

-Исәнме.мин тамыр! Ә син кем?-дигән агач тамыры.

-Мин дә тамыр!-дигән сүз тамыры.(5 слайд)

-Син нинди тамыр инде.Миннән зур агачлар үсә,синнән нәрсә үсә ала дигән?

-Миннән яңа сүзләр үсә ала!-дигән,сүз тамыры.

(Слайд 5)

Тамыр
төшенчәсен
үзләштерүгә
эзерләү

**Коммуни
катив
УУГ**

	<p>Төркем нәрдә эш</p>	<div data-bbox="734 188 1525 587" data-label="Image"> </div> <p>- Эйдәгез әле балалар, сүздә ничек тамыр була ала икән? Шуну карап үтик әле.</p> <p>3. Мин сезгә хәзер карточкалар бирәм шундагы сүзләрнең уртак кисәкләрен табыгыз һәм буягыз.</p> <table data-bbox="696 794 1234 978"> <tr> <td>1 нче төркем</td> <td>2 нче төркем</td> </tr> <tr> <td>Юл</td> <td>күз</td> </tr> <tr> <td>Юлчы</td> <td>күзлек</td> </tr> <tr> <td>Юлдаш</td> <td>күзлекле</td> </tr> <tr> <td>Юлсыз</td> <td>күзлексез</td> </tr> </table> <p>- Эйдәгез хәзер тикшереп китик, һәр төркемнең сүзләрендә нинди уртак кисәкләрен таптыгыз?</p> <p>- (Юл, күз)</p> <p>- Эйтегез әле укучылар, бу уртак кисәкләрне башка мәгънәле кисәкләргә бүлеп булырмы? (Юк)</p> <p>- Ә юл сүзе юлчы, юлдаш, юллы сүзләренең төп мәгънәсен аңларга ярдәм итәме?</p> <p>- Димәк, юл һәм күз сүзләре бу сүзләрнең нәрсәсе булыр инде? (Тамыры).</p> <p>- Шулай булгач сүзнең тамыры дип без нинди кисәккә әйтербез икән?</p>	1 нче төркем	2 нче төркем	Юл	күз	Юлчы	күзлек	Юлдаш	күзлекле	Юлсыз	күзлексез	<p>Сүзләрнең уртак кисәкләрен табарга өйрәтү</p> <p>Фикерләүләр дән чыгып, нәтижә ясарга өйрәтү</p> <p>Бәйләнешле</p>	<p>Таныш-белү УУГ</p> <p>Шәхси УУГ</p> <p>Коммуникатив УУГ</p>
1 нче төркем	2 нче төркем													
Юл	күз													
Юлчы	күзлек													
Юлдаш	күзлекле													
Юлсыз	күзлексез													

3.Ял минуты	<p>Дәреслек белән эш 101 бит</p> <p>ФОЛОУ ЗЕ ЛИДЕР</p>	<p>Нәтижә: сүзнең төп мәгънәсен аңлата торган һәм башка мәгънәле кисәкләргә бүленми торган кисәге тамыр булып.</p> <p>4.Ә хәзер дәреслектәге кагыйдәне укып, үзезнең нәтижә белән чагыштырып үтик.</p> <p>Укучылар түгәрәккә бер-бер артлы басалар, көйгә хәрәкәт итәләр, бер укучы лидер була, ул нинди хәрәкәт күрсәтә, калганнары аның артынан кабатлыйлар.</p>	сөйләм телләрен үстерү	
4.Белемнәрне ныгыту	<p>СИ-ФИНК-УАНДЭ структурасы</p>	<p>1.102 нче күнегү. – (слайдб чаңгычы һәм чаңгы рәсеме)</p> <p>-Рәсемдә нәрсә күрсәтә?(Кыш, кар, күк йөзе, чаңгыда шуучылар, чаңгы рәсеме)</p> <p>-Хәзер Х.Халиков шигырен укып чыгабыз. Һәм әйтегез әле, чаңгы шомарсын өчен нишләргә кирәк?</p> <p>-Ә менә бу рәсем сезне нинди уйларга этәрә? Чаңгыда шуу турында сез ниләр әйтә алырсыз?</p> <p>-Ә хәзер дәфтәрләргә язып күнегүнең биремнән үтсез.</p> <p>(Калын хәрефләр белән бирелгән сүзләргә күчәрәп язучу һәм уртақ кисәкләргә табу)</p>	Сүзнең тамырын дәрәс билгеләргә өйрәтү	<p>Регулятив УУГ</p> <p>Регулятив УУГ</p>
5. Беренчел белемнәрне аңлауны тикшерү.	<p>Ижади эш СИМАЛТИ НИУС РАУНД ТЭЙБЛ МИКС-ПЭА-ШЭА</p>	<p>2.103 нче күнегү- телдән. Сүзләргә уку, аларның тамырларын билгеләү.</p> <p>3.104 нче күнегү – хикәяне уку, аңа исем уйлап табу;</p> <p>1. Һәркем үз дәфтәрндә калын хәрефләр белән бирелгән сүзләргә күчәрәп яза, тамырларын билгели, соңыннан түгәрәк буенча биреп бер-беребезнең эшен тикшерәбез.</p> <p>2.Ә менә хәзер, өйдә тиеннәр турында нәрсә беләп килдек, шул турыда иптәшләребезгә сөйләп күрсәтербез</p> <p>(Көйгә хәрәкәтләнәләр, көй туктагач парлашып, бер-берсе белән сәламләшәләр дә, 30 секунд парлада , чәчләре озын кешеләр сөйли, алардан соң икенче парлагы сөйли. Ахырдан берничә укучыдан иптәше ни сөйләве яки үзе иптәшенә нәрсә</p>	<p>Сүзләрдән дәрәс жөмлә төзи белүләргә ирешү</p> <p>Белем һәм күнекмәләргә</p>	<p>Танып – белү УУГ</p> <p>Коммуникатив УУГ</p>

<p>III. Рефлексив бәяләү этабы.</p>	<p>Мөстә- кыйль эш дәфтәре буенча эш</p> <p>Фронталь сорашу</p> <p>2.ТЭЙК ОФ-ТАЧ ДАУН</p> <p>3.Үзбәя.</p>	<p>сөйләве турында сораштыру)</p> <p>6. Күнегү 42 сүзләрдән жөмлә төзеп язарга. Эшләп бетергәч, кара-каршы күршеләр бер-берсенен эшләрен тикшерәләр</p> <p>Без бүген нинди яңа төшенчә белән таныштык? Нәрсә соң ул тамыр? Ә хәзер ТЭЙК ОФ-ТАЧ ДАУН. Мин сезгә жөмләләр укыйм. Сез шул жөмләләр белән килешсәгез – басасыз, әгәр дә”юк, килешмим” – дисез икән урында гына утырып торасыз.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Үсемлекләреннән дә, сүзләреннән дә тамыры була. (Әйе). 2.Балыкчы сүзеннән тамыры бал . (Юк). 2.Сүзнән тамыры аның төп мәгънәсен аңлата.(Әйе). 3.Юлдаш сүзеннән тамыры юлда. (Юк). 4. Сүзнән тамыры башка мәгънәле кисәкләргә бүленми.(Әйе). 5. Сүзлек сүзеннән тамыры сүз.(Әйе). 6. Тиен – оста сикерүче жәнлек. (Әйе). <p>Үз белемнәрегезне ничек бәяләп идегез? Моңсу һәм елмаеп торучы смайликлар ярдәмендә. -Укучылар, дәрестә барыгыз да актив катнаштыгыз, рәхмәт сезгә. Дәрестә тәмам. Сау булыгыз.</p>	<p>камитләштерү</p> <p>Дәрестә анализлый белү</p>	
---	---	---	---	--